

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

Юридичний факультет
Кафедра цивільного права і процесу

Курсова робота

З дисципліни «Корпоративне право»

на тему: «ЗЛОВЖИВАННЯ КОРПОРАТИВНИМ ПРАВОМ: ПОНЯТТЯ ТА ЮРИДИЧНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

Студентки 5 курсу, групи ПРм – 12

Галузі знань 08 Право

Спеціальності 081 «Право»

Огоновської О. Б

Керівник: Паславська О. Я.

Національна шкала _____

Кількість балів: ___ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____

(підпис)

прізвище та ініціали

_____

(підпис)

прізвище та ініціали

_____

(підпис)

прізвище та ініціали

м. Тернопіль – 2017 рік

План

Вступ

1. Розділ I. Загальна характеристика зловживання корпоративним правом.

1..1 Характеристика поняття «зловживання корпоративними правами».

1..2 Всебічний аналіз основних ознак, форм та видів зловживання корпоративним правом.

2. Розділ II. Систематизація форм за суб'єктом зловживання та засобом зловживання.

2..1 Зловживання корпоративними правами учасниками товариства.

2..2 Зловживання корпоративними правами в особі органів товариства.

3. Розділ III. Юридична відповідальність суб'єктів корпоративних відносин за зловживання корпоративними правами.

3.1 Класифікація способів попередження зловживання правом в корпоративних правовідносинах: загальні та спеціальні.

3.2 Притягнення до відповідальності на підставі зловживання корпоративними правами.

Висновки

Список використаних джерел

Вступ

На сьогодні система корпоративного управління набуває стрімкого розвитку. У зв'язку з цим, досить часто виникають правові феномени, які перешкоджають активно розвиватись та прогресувати юридичним особам. Тому для ефективного регулювання таких процесів та захисту від зловживання корпоративними правами законодавець чітко встановлює норми, які є загальнообов'язковими. Недотримання чітких правил поведінки притягає особу до юридичної відповідальності у формі застосування до правопорушника санкцій.

Необхідно зазначити, що суттєвого прогресу в регулюванні проблеми зловживання корпоративними правами не відбулося. До сьогодні, питання щодо вирішення проблеми зловживання корпоративними правами активно досліджувалося зарубіжними та вітчизняними науковцями та не знайшло свого чіткого відображення у чинному законодавстві, лише у кодифікованому акті — Цивільний кодекс України. Тому досі питання про зловживання правами суб'єктом корпоративних відносин залишається дискусійним і немає чіткого регламентування.

Так, частина 3 статті 13 Цивільного Кодексу України встановлює, що не допускаються дії особи, що вчиняються з наміром завдати шкоди іншій особі, а також зловживання правом в інших формах [2]. Саме стаття 13 Цивільного Кодексу підтверджує підвищений науковий та практичний інтерес до проблематики реалізації корпоративних прав.

Багато років вітчизняні і зарубіжні вчені не можуть дати чіткого визначення поняттю зловживання корпоративним правом, адже факт вчинення такого явища дуже складно довести і ще складніше визначити, чи справді існує таке явище в діяльності та житті товариства.

Проблематику зловживання правом досліджували такі науковці, як Агарков М. М., Грибанов В. П., Белінська О. В., Жорнокуй Ю. С., Вінник О.

М.,Гойман В. І., Копцюх А.И., Колінчук Х. Г., Покровський Й.О.,Кучмієнко О. В, Онищенко Г., Смітюх А. В, Черданцев А.Ф., Яценко Т. С.,та інші.

Метою даної роботи є вивчення правової сутності зловживання корпоративними правами та характеристика юридичної відповідальності суб'єктів корпоративних відносин за зловживання корпоративними правами.

Розділ I. Загальна характеристика зловживання корпоративним правом.

1.1 Характеристика поняття «зловживання корпоративними правами» основні ознаки, форми та види.

Зловживання правом є системою, яка завжди засновується на бажанні реалізувати інтерес найвигіднішим для себе чином, у тому числі правовими засобами, які для цього не передбачені. Синергетика є методологічним підходом, що досліджує системи з точки зору їх індивідуального формування та функціонування під впливом зовнішніх факторів. Інтерес є системоутворюючим елементом системи – вся система виникає у відповідь на наявний інтерес. Останній дає можливість об'єктивніше оцінити ту чи іншу ситуацію з точки зору зловживання правом: визначає мету реалізації права, допомагає з'ясувати відповідність мети діяльності засобам її реалізації, є універсальним засобом для побудови стратегії захисту відповідних корпоративних прав у межах всіх правових систем, відповідає загальноправовим принципам права: верховенства права, добросовісності, розумності [11, с. 206].

Підтвердженням зловживання правом учасниками товариства чи органами товариства є здійснення права для особистої мети щодо задоволення свого бажання та інтересу, яке не пов'язане із виконанням функцій та мети товариства.

Необхідно зазначити, що особа може реалізувати свій правоохоронюваний інтерес, який не містить у собі порушення певних норм та не суперечить суті права. Також така реалізація не порушує правоохоронювані інтереси інших осіб. Тому неможливо стверджувати про факт зловживання правом, адже немає жодних на це підстав.

Для кваліфікації дій учасників товариства необхідно щоб вчиненні дії здійснювались щодо задоволення інтересу як учасника товариства та дії для задоволення загальнокорпоративного інтересу з боку товариства. Також у

діях особи які б могли свідчити про зловживання правом є використання права всупереч його меті, яке порушує інтереси інших осіб .

Колінчук Х. Г. пропонує під зловживанням правом учасника товариства розуміти порушення загальних принципів здійснення цивільних прав, за якими особа повинна здійснювати свої права з урахуванням прав та законних інтересів інших учасників і самого товариства, не допускаючи умисного завдання шкоди [10, с.119].

Цікавим є те, що зловживання корпоративним правом може мати як умисний так і недбалий характер. Наприклад, коли особа свідомо нез'являється на загальні збори, що має більшість голосів з метою унеможливити прийняття конкретного рішення, тоді дані дії можна кваліфікувати як умисел щодо задоволення особистого інтересу. Також якщо особа байдуже ставиться до діяльності товариства, що може завдати суттєвої шкоди розвитку і прогресу товариству в цілому. Також необхідно зазначити, що особи — правопорушники можуть мати на меті завдання шкоди окремому члену товариства для задоволення конкурентних цілей.

Таким чином, під поняттям «зловживання корпоративним правом» слід розуміти одну із форм зловживання суб'єктивним правом, що проявляється у самій поведінці особи, а саме в пасивній або ж в активній при здійсненні останньою своїх корпоративних прав, результатом якої є завдання істотної шкоди учаснику корпоративних відносин або ж цілому товариству. Тому зловживання правом суб'єктами корпоративних відносин з однієї сторони може створювати потенційну загрозу або завдати шкоду товариству та з іншої сторони являє законне виконання своїх корпоративних функцій та повноважень. Тобто дане явище можна прирівняти до “медалі”, яка містить у собі дві сторони, що і характеризує дії які можуть здійснюватися учасниками товариства.

Також необхідно зазначити, що під час реалізації свого суб'єктивного права з правомірними намірами, які потенційно можуть нашкодити або реально завдають шкоди іншій особі, вважаються такими, що порушують права інших суб'єктів корпоративних відносин та вимагають притягнення такої особи до відповідальності на основі зловживання корпоративними правами.

На основі вище зазначеного, ми можемо зробити висновок, а саме те, що питання щодо проблеми зловживання корпоративним правом є не вивченим та незакріпленим на законодавчому рівні, внаслідок таких суттєвих прогалин між дослідниками активно розвиваються дискусії, які негативно впливають на регулювання та контроль корпоративних відносин. На законодавчому рівні є лише окремі нормативно правові акти України, які містять лише згадування про зловживання правом та необхідність добросовісного здійснення прав.

1.2 Всебічний аналіз основних ознак, форми та видів зловживання корпоративним правом.

Основні ознаки зловживання корпоративними правами:

1) Особа, яка зловживає корпоративними правами повинна діяти у межах букви закону, адже у випадку порушення норм - буде вчинитись правопорушення.

2) Наявність в уповноважених осіб суб'єктивного права.

3) Суб'єкт зловживання це лише учасник господарського товариства, якому належать корпоративні права.

4) Зловживання правом можливе лише при його реалізації.

5) Вина особи – така поведінка поділяється на вчинення дій з умислом або з необережністю.

6) Здійснення свого права законним або ж не законним шляхом, що може проявляється як в активній так і в пасивній формі.

7) Порушення корпоративного права є вільне волевиявлення особи, тобто при реалізації свого права особи у жодному випадку не може бути примушення до його здійснення.

8) Наслідки такого зловживання – завдання істотної шкоди правам та інтересам окремій особі — учаснику товариства або ж цілому товариству.

9) Наявність причинового зв'язку між діями суб'єкта та наслідками такого зловживання.

Необхідно зазначити, що форми зловживання корпоративними правами залежать від організаційно-правової форми товариства. Так наприклад до форма можна віднести наступне:

1. Зловживання правами щодо управління товариством,

2. Зловживанням своїм правом щодо інформаційних відомостей,

3. Зловживанням правом щодо прийняття рішень щодо подальшого функціонування життя товариства.

Також виділяють інші форми які характеризують поняття зловживання корпоративними права, зокрема це шикана, яка характеризується тим, що це дія під час якої особа реалізує своє суб'єктивне право лише з однією метою заподіяти шкоду іншій особі, тобто дані дії містять у собі тільки умисел. Також виділяють ще один вид зловживання правом - дії особи, яка своїми діями завдає реальну шкоди іншій особі без наявного умислу.

Розділ II. Систематизація форм за суб'єктом зловживання та засобом зловживання.

2.1 Зловживання корпоративними правами учасниками товариства.

Зловживання корпоративним правом учасниками товариства здійснюється у таких формах, зокрема:

Порушення права щодо контролю за діяльністю та функціонуванням товариства. Також особа може зловживати своїм правом на отримання прибутку. Зловживання особою правом на одержання частини вартості майна, пропорційну його частці в статутному капіталі товариства при виході.

Правом на управління товариством, зокрема:

- неявка на загальні збори;
- оголошення «проти» важливих питань;
- призначення великої кількості представників з метою перешкоджання у проведенні загальних зборів,
- багаторазове ініціювання позачергових зборів протягом короткого періоду,
- неправомірне оскарження рішень загальних зборів та інших органів товариства;
- проведення загальних зборів, який попередньо узгоджений не в чітко зазначений час,
- неправомірна заборона включення конкретних питань до порядку денного.

Порушення права щодо укладання важливих договорів товариством, для забезпечення особистого інтересу.

Зловживання правом на інформацію, зокрема неправомірне отримання інформації особою, отримана в заборонений спосіб, або ж яка не мала право без дозволу отримати такі відомості.

Порушення права при виході з товариства, а саме отримання значної частки яка не належить особі, або ж порушення строків щодо повідомлення усіх учасників ТОВ про купівлю акцій, та порушення першочергове право усіх суб'єктів корпоративних відносин.

Таким чином, при управлінні товариства особи - учасники зловживають великою кількістю правами, які потенційно загрожують або завдають реальну шкоду прогресивному функціонуванню та розвитку товариству або ж окремим суб'єктам корпоративних відносин. Адже у більшості випадків при зловживанні корпоративними правами особа діє з умислом, який заздалегідь передбачає завдання істотної шкоди одному учаснику або ж товариству в цілому.

2. 2 Зловживання корпоративними правами в особі органів товариства.

Необхідно зазначити, що не тільки учасники товариства але і товариства в особі органів може зловживати корпоративним правом, зокрема:

Діяльність загальних зборів, які порушують корпоративне право прийняттям невігідних рішень щодо учасників товариства або щодо діяльності самого товариства. Також загальні збори зловживають правом товариством на визначення порядку виплати дивідендів.

Наглядова Рада зловживає правом при призначенні одноособового виконавчого органу, а також у випадках при укладанні важливих договорів, які суттєво впливають на розвиток товариства. Неправомірна діяльність щодо неодноразового скликання позачергових загальних зборів для очікування сприятливого моменту для прийняття рішень.

Також систематичне неприйняття рішення про проведення загальних зборів. Наглядова Рада порушуючи корпоративне право може скликання загальних зборів без включення обов'язкових питань порядку денного, щоб рішення неможливо було виконати – без призначення виконавчого органу.

Зловживання корпоративним правом виконавчим органом при підготовці і проведенні загальних зборів, розпорядженні майном. Зокрема, виведення активів товариства шляхом укладення правочинів до 10 відсотків. Правом приймати рішення про зміну місця реєстрації товариства як фактична зміна місця проведення загальних зборів.

Поєднанням учасника товариства і органу товариства в одній особі.

Відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства». Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту прав інвесторів» від 7 квітня 2015 р. ? 289-VIII (набрання чинності з травня 2016 р.) було внесено суттєві зміни які позитивно впливають на діяльність

товариства в цілому щодо прав товариства на надання інформації в порядку, що не суперечить нормативній базі.

Таким чином, зловживання корпоративними правами здійснюється не тільки учасниками товариства як вище зазначалося, а також органами товариства, які умисно або ж з необережності можуть завдати суттєву шкоду розвитку товариства. Для вирішення даної проблеми законодавець чітко встановив нормативне регулювання органів товариства в нормативно — правових актах, для ефективного та прогресивного функціонування органів товариства.

1.Розділ III. Юридична відповідальність суб'єктів корпоративних відносин за зловживання корпоративними правами.

1..1 Класифікація способів попередження зловживання правом в корпоративних правовідносинах: загальні та спеціальні.

Способи попередження зловживання правом характеризуються тим, що це основні напрями щодо забезпечення права при реалізації своїх функцій товариства.

Способи попередження зловживання правом в корпоративних правовідносинах можна класифікувати за спрямованістю заходів – на загальні та спеціальні;

за засобом зловживання – способи попередження зловживання окремими правами (на прибуток, управління, інформацію тощо);

за обсягом – стратегії та точкові способи, спрямовані на попередження конкретного прояву зловживання [10, с 208].

До загальних способів попередження зловживання правом слід віднести наступне:

- 1) обов'язкове дотримання нормативно — правових актів;
- 2)удосконалення судової системи та практики;
- 3)удосконалення та розвиток законодавчих актів.
- 4)встановлення цивільно-правової відповідальності посадових осіб товариства;
- 5)уніфікація фінансової звітності товариств відповідно до міжнародної практики;
- 6)створення окремих державних органів та організацій, покликаних сприяти захисту прав господарських товариств та їх учасників;

Заходи, запроваджені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» 289-VIII від 7 квітня 2015 р.:

- ✓ інститут незалежних директорів;
- ✓ зміни в порядку виплати дивідендів;
- ✓ внесення інформації, визначеної у пропозиціях щодо членів наглядової ради у бюлетень для кумулятивного голосування (зміни до ст. 38 Закону);
- ✓ зміни у порядку регулювання правочинів, щодо вчинення яких є заінтересованість [3];

Науковці виділяють наступні способи захисту корпоративних прав, зокрема:

1. Заснування товариства відповідно до англо-американського права. Для забезпечення балансу інтересів учасників корпоративних правовідносин, у тому числі застосування доктрини створюється «зобов'язання вірності спільній меті товариства». Також здійснюється реалізація повноважень товариств при визначенні підстав для відмови у включенні до порядку денного пропозицій акціонерів – власників менше, ніж 5 відсотків акцій.
2. Засновники та учасники товариства зобов'язуються здійснити адекватний вибір організаційно-правової форми товариства, яка б відповідала меті учасників та особливостям їх взаємовідносин наприклад дії щодо наглядової ради в акціонерному товаристві.

Щодо реалізації способів попередження зловживання правом на інформацію. Особи зоб'язані надавати лише запитуваний обсяг інформації, не збільшуючи його за власною ініціативою. Тобто учасники товариства мають право на обсяг інформації який їм належить та на який вони мають

відповідний дозвіл. Жоден учасник товариства без згоди на те уповноваженої особи не може отримати інформацію яка вважається таємною та секретною.

Цікавим є те, що у випадку недостатності часу для своєчасного надання запитуваної інформації попереджати про це учасника для уникнення звинувачень в ухиленні від її надання. Також необхідно здійснювати контроль та попередження виявів корпоративної розвідки, стороннього впливу на керівництво; використання в свою чергу в службі економічної безпеки способів і методів конкурентної розвідки;

✓ При контролюванні та регулюванні інформаційного обігу в товариства здійснюється ведення журналу адресатів та наданої інформації, що дасть змогу зробити висновки про інтерес осіб, а також фактичну афілійованість або спрямованість на об'єднання зусиль певних учасників.

✓ Щодо способі передження недружніх поглинань, то необхідно зазначити, те що, повинна здійснюватись консолідація контрольного пакета акцій або частки при наявності великої кількості міноритаріїв. А також запровадження серйозного контролю за збереженням документів та печатки товариства. Створення спеціальної системи підбору працівників до органів управління товариством. Тобто наявність у осіб відповідного кваліфікаційного рівня який зміг би відповідати встановленим стандартам товариства.

✓ Забезпечення високого рівня діяльності товариства та своєчасне виправлення помилок. При необхідності залучення незалежних менеджерів та консультантів для надання відповідних послуг.

✓ Створення позитивного образу керівництва товариством та створення керівництвом позитивної атмосфери в колективі та при здійсненні своїх повноважень для ефективного досягнення усіх цілей товариства. Тобто проведення заходів щодо підвищення інтересу членів органів управління в добросовісній поведінці. І одним із основних способі попередження є

правильне та досконале складання установчих документів товариства, в тому числі із урахуванням стратегій попередження недружніх поглинань.

До способів попередження дублювання органів товариства слід віднести:

- ✓ послуга державного реєстратора щодо запиту до товариства перед внесенням найважливіших змін до реєстру.

- ✓ створення індивідуальних форм внутрішніх документів;

Необхідно зазначити, що при реголюванні складу акціонерів слід здійснювати додаткові заходи контролю за розпорядженням майном товариства, особливо щодо товариств, відмінних від акціонерних. Також проводити інформаційну роботу з міноритарними учасниками. Та систематичне надання інформації, аналогічної зведеному обліковому реєстру акціонерів.

Щодо системи способів захисту прав учасників товариства то необхідно зазначити, що відбувається наступним чином:

Учасники товариства можуть пред'являти позов про визнання недійсними договорів та інших правочинів, зокрема договір купівлі — продажу, позов щодо визнання недійсним рішення загальних зборів товариства про внесення змін до статутних документів а також про виключення учасника, який порушує аправа інших учасників товариства або ж своїми діями завдає істотної шкоди функціонуванню товариству. Необхідно зазначити, що розгляд спору може здійснюватися за місцезнаходженням товариства.

Також існують інші способи захисту прав товариства, а саме особи мають право звертатися до судових органів із залученням державних органів. Також необхідно зазначити те, що учасники товариства можуть подавати колективні позови забезпечуючи та захищаючи свої порушенні, не визнанні права та свободи.

Слід охарактеризувати непрямі (похідні) позови як способи захисту від зловживання правом:

перш за все потрібно визначити коло осіб, уповноважених подавати непрямий позов, наступний крок полягає в оприлюдненні інформації щодо подання такого позову. Слід зазначити те, що декілька акціонерів які подають позов можуть захищати різні порушенні права не пов'язані між собою. Даний позов подається на основі порушеного права іншим акціонером або ж у випадках порушеного права з боку товариства.

Акціонери зобов'язанні обов'язково пред'являти претензії товариству з питання, порушеного у похідному позові. Після цього створюється спеціальний судовий комітет наглядової ради, який розглядає похідні позови, які направлені акціонерами щодо суперечності позову. При винесенні рішення наглядова рада призначає відшкодування збитків членами виконавчого комітету або ж посадовою особою товариства.

Також в практиці існує адміністративний порядок захисту, який характеризується міжгалузевим характером захисту порушеного права.

Так акціонери мають право звернутися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України, Антимонопольного комітету України, Фонду особи державного майна щодо встановлення факту зловживання корпоративними правами. Даний спосіб захисту є найбільш поширеним як в Україні так і в зарубужних країнах, адже є більш дієвим.

При застосування неюрисдикційного способу захисту здійснюється:

- перевірки товариства,
- виключення учасника з товариства,
- заочне проведення загальних зборів,
- вимагання викупу обов'язкових акцій, які належать акціонеру,

- використання майна на праві оренди,
- переведення майна в іншу юридичну особу,
- проведення самозахисту у відносинах з агресором.

Таким чином, на законодавчому рівні регулюється діяльність товариства в цілому та забезпечуються права та свободи як учасників товариства так і органів товариства. В нашій сучасній державі відомий досить великий спектр заходів щодо протидії зловживання корпоративними правами, які у свою чергу є дієвими та врегулюють на локальному рівні усі проблеми які можуть виникати при діяльності товариства. Також необхідно зазначити, що у даній сфері продовжується вивчення нагальної проблеми вітчизняними та зарубіжними науковцями.

3.2 Притягнення до відповідальності на підставі зловживання корпоративними правами.

Зловживання корпоративним права вважається порушенням прав акціонера, тобто особа яка реалізує своє право повинна враховувати інтереси та права інших учасників та товариства не завдаючи умисної шкоди.

Необхідно зазначити, що законодавець не передбачає чітких санкцій за зловживання корпоративними правами. Лише Цивільним кодексом передбачено, що особа права якої були порушені має право на відшкодування завданої їй шкоди, як шкоди, завданої неправомірними діями.

До таких осіб слід віднести - акціонери товариства так і саме товариство, якому було завдано істотної шкоди внаслідок неправомірних дій акціонерами.

Цікавим є те, що дуже складно або просто неможливо довести зловживання суб'єктивним правом. При визначенні умов притягнення до відповідальності слід детально вивчити, яке саме правопорушення було вчинено, якими особами та чи вважається таке порушення зловживанням корпоративними правами.

Цивільно-правова відповідальність полягає в обов'язковому та примусовому виконанню обов'язку в натурі, якщо особа не внесла свій вклад чи не оплатила акції у встановлений строк або ж як передбачає законодавство - зміну корпоративних відносин між учасником та товариством, зокрема: визнання правочинів недійсними, заборона щодо здійснення корпоративних прав на певний термін, виключення з товариства, виплата грошових коштів акціонеру або товариству, переведення своїх акцій іншій юридичній особі.

Таким чином, законодавство покладає на осіб - порушників обов'язкове виконання санкцій у встановленій формі та в точний період часу щодо відновлення порушеного права.

Висновки

На основі вище зазначеного необхідно зробити висновок, а саме те, що вітчизняні та зарубіжні дослідники продовжують вивчати усі закономірності щодо розвитку корпоративного права. Адже українським законодавством не передбачено чітких санкцій за зловживання корпоративними правами. Дана галузь є досить складною та на перший погляд не є зрозумілою - і це не дивно, адже спектр корпоративних відносин досить динамічний і широкий, що зумовлює необхідність детального вивчення корпоративних відносин. Досить важко контролювати та регулювати всі рухи які відбуваються у цій сфері, адже з кожним днем все більше виникає нових корпоративних конфліктів для врегулювання яких потрібен неабиякий час.

На мою думку, в нашій державі відбувся великий стрибок, який поставив за собою початок законодавчого вдосконалення та розвитку у сфері корпоративних відносин.

На сьогодні існує багато нагальних проблем щодо зловживання корпоративними правами, і однією з найголовніших є те, що акціонери не мають ніякого впливу на дії товариства, регламентованого захисту прав та свобод. Лише встановленні критерії, форми, види які визначають дії, що можуть або завдають шкоду товариства та учасникам товариства. А також визначені способи захисту та попередження корпоративного зловживання.

Я вважаю, що законодавець зобов'язаний встановити пряму відповідальність за порушення корпоративних прав у вигляді санкцій. Адже, якщо до осіб будуть застосовуватись справедливі санкції, тоді це понесе за собою правомірне дотримання усіх норм закону та діяльність у встановлених рамках.

Отже, незважаючи на те, що є велика кількість досліджень такого явища як корпоративні відносини, існує нагальна потреба в законодавчому

регулюванні та визначенні поняття зловживання корпоративним правом. Адже на сьогоднішній день відсутні єдині критерії щодо встановлення кваліфікації дій осіб, які зловживають корпоративними правами та немає законодавчого підґрунтя, яке закріплює поняття «зловживання корпоративним правом». Внаслідок цього виникає безліч проблем при врегулюванні таких спорів, зокрема різне тлумачення та неоднозначне застосування судовими органами санкцій при прийнятті рішень.

Список використаних джерел

- 1) Господарський кодекс України від 16.01.2003р. ?436-IV // Вісник Верховної Ради. — 2003. — ?18—22. — Ст.144.
- 2) Цивільний кодекс. Затверджений від 16.01.2003 ? 435-IV.// Відомості Верховної Ради України. — 2004. — ? 1. — С. 35.
- 3) Закон України від 15.02.2006р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та корпоративних спорів» ?483-V // Відомості Верховної Ради. — 2007. — ?9. — Ст.77.
- 4) Про господарські товариства [Текст] : Закон України від 19.09.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. — 1991. — ? 49. — Ст. 682.
- 5) Про акціонерні товариства [Текст] : Закон України від 17.09.2008 р. // Відом. Верхов. Ради України. — 2008. — ? 50–51. — Ст. 384.
- 6) Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Текст]: Закон України від 12.07.2001 р. // Відом. Верхов. Ради України. — 2002. — ? 1. — Ст. 1.
- 7) Про банки і банківську діяльність [Текст] : Закон України від 07.12.2000 р. // Відом. Верхов. Ради України. — 2001. — ? 5–6. — Ст. 30.
- 8) Вінник О. М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення [Текст] / О. М. Вінник. — К. : Атіка, 2013. — 251 с.
- 9) Воловик О. А. Інтереси господарських товариств: проблеми правового забезпечення в корпоративних відносинах [Текст] : монографія / О. А. Воловик.— Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. — 132 с.
- 10) Колінчук Х.Г. Заборона зловживання правом у корпоративних відносинах / Х.Г.Колінчук // Наукові записки. — 2017. — Т. 64. Юридичні науки. — С. 115-120.
- 11) Кучмієнко О. В. Зловживання правом у корпоративних правовідносинах: зарубіжний досвід в українських реаліях / О. В

- Кучмієнко // Часопис Київського університету права. - 2015. ?3. С 205 - 211.
- 12) Кучмієнко О. Зловживання правом у цивільних корпоративних правовідносинах та механізм протидії: теоретичні проблеми та практичні пропозиції / О. В Кучмієнко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 2 – Т. 1. – С. 193–200. – С. 197. – (Серія «Юридичні науки»).
- 13) Принципи корпоративного управління [Текст] : Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2003 р. ? 571. – К., 2014. – 72 с.
- 14) Примає В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2007. - С. 347.